

Питання 26. Університет Святого Володимира у роки Першої Світової війни.

Перша світова війна суттєво дезорганізувала освітній процес. Чимало студентів опинилися в діючій армії, медичні клініки університету було перетворено на військові шпиталі, а частину лабораторій через загрозу окупації Києва німецькими та австрійськими військами евакуйовано вглиб імперії, до м. Саратова. Тільки восени 1916 р. університет повернувся до м. Києва. Переїзди завдали серйозних збитків лабораторіям, кабінетам і музейним колекціям університету. У такому стані Київський університет застав добу революцій, які в Україні вилилися в боротьбу за культурне та національне відродження і створення власної незалежної держави.

Після ліквідації самодержавства наполегливі вимоги українських студентів і викладачів, пов'язані з відкриттям українознавчих кафедр і запровадженням української мови викладання, змусили нову владу в Петрограді піти на окремі поступки. 27 червня 1917 р. Міністерство народної освіти розробило положення про відкриття в Університеті Св. Володимира чотирьох українознавчих кафедр: української мови, літератури, історії та історії західно-руського права. 5 вересня 1917 р. відповідне подання Міністерство спрямувало Тимчасовому урядові. 19 вересня 1917 р. уряд прийняв постанову про створення вищезгаданих кафедр у Київському університеті. 30 вересня 1917 р. керівництво університету розпорядилося упродовж трьох місяців провести підготовчу роботу й конкурс на заміщення посад для українознавчих кафедр. Однак у січні 1918 р., коли минув тримісячний термін, політичні події, що розгорнулися в Україні, відтіснили академічні проблеми на задній план.

Зі створенням у Києві Центральної Ради у березні 1917 р. десятки викладачів і сотні студентів університету взяли активну участь у боротьбі за незалежність України. Найгероїчнішою сторінкою цих самостійницьких змагань став подвиг студентів Київського університету, здійснений під Крутами. На початку січня 1918 р. на заклик лідерів Української Народної Республіки понад триста київських студентів і гімназистів об'єдналися в студентський курінь. Перша сотня добровольців (130 осіб) під командуванням сотника-студента Андрія Омеляченка вела важкі оборонні бої, захищаючи 29 січня 1918 р. важливий залізничний вузол - станцію Крути на Чернігівщині - та стримуючи наступ російських більшовицьких частин на Київ.

У період існування Української держави Гетьмана П. Скоропадського Університет Св. Володимира набув офіційного статусу російського університету Києва. Поряд з ним, у липні 1918 р. було створено Київський український державний університет.